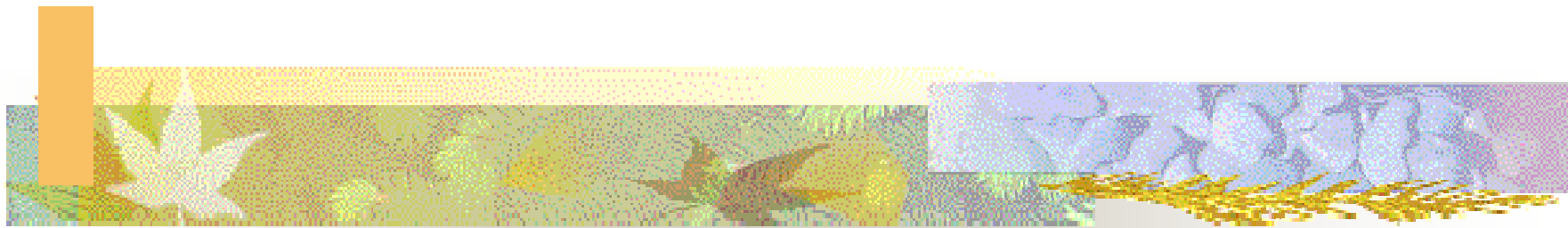

Multi-level dynamieken en duurzame ontwikkeling in Vlaanderen

Pascal Debruyne, Sander Happaerts en Karoline Van den Brande

17 april 2008

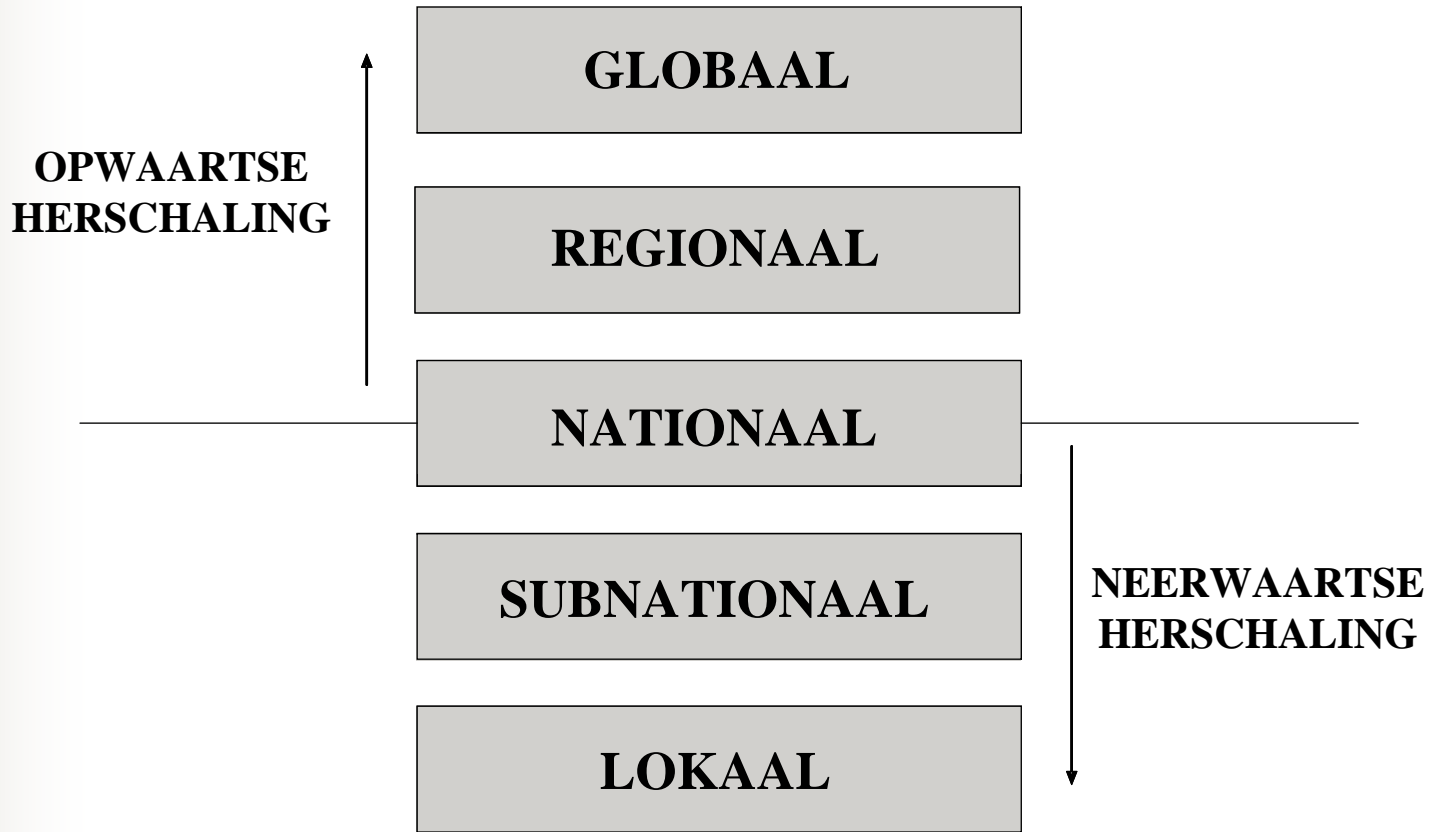
Steunpunt duurzame ontwikkeling

Multi-level governance

- Verticale dimensie
 - multi-level
- Horizontale dimensie
 - multi-actor: governance

Multi-level: verschillende niveaus

Multi-level: regionaal vs. subnationaal

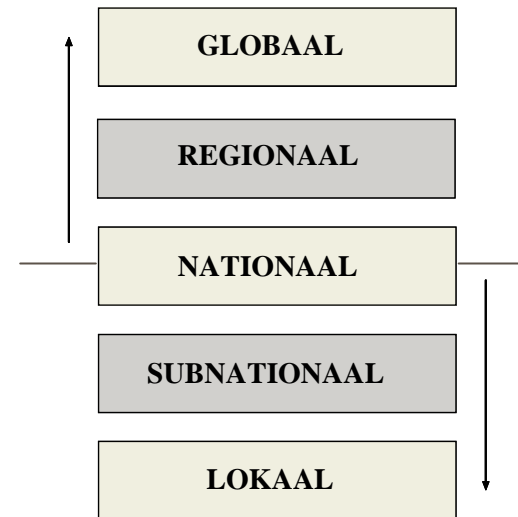
■ Regionaal

- nationaal < regionaal < globaal
- betekenis conform VN
- vb. EU

■ Subnationaal

- lokaal < subnationaal < nationaal
- vb. Vlaanderen
- inter-subnationaal

“associaties, netwerken... tussen subnationale entiteiten”

Multi-actor: governance (1)

- Zijwaartse herschaling

 - Governancemodel te situeren tussen
 - strak marktgericht model
 - staatsgericht hiërarchisch sturingsmodel
- Horizontale (zelf)sturing tussen een veelheid aan actoren zorgt voor een suboptimale uitkomst

Multi-actor: governance (2)

■ Definitie

- De groeiende manifestatie en de toenemende invloed van horizontale netwerken overheen publieke (overheid) en private actoren (civiele samenleving), met als resultaat dat de semi-publieke actoren en niet-statelijke actoren hun impact versterken wat betreft ‘centrale beleidsfuncties’ (‘governing functions’) die vroeger sterker exclusief van overheid waren.

■ Tendensen en problemen

- legitimiteitsprobleem
- vervaging verantwoordelijkheid
- oncontroleerbaarheid & onzekerheid beleidsuitkomst
- *accountability deficit*
- *governance failure*

Multi-level governance en DO

- Verklaring van Rio en Agenda 21 (1992), Verklaring van Johannesburg (2002)
 - DO is collectieve verantwoordelijkheid
 - aanpak: op de verschillende niveaus
 - overheids- en niet-overheidsactoren

Illustratie: Vlaanderen, DO en ...

- het lokale niveau
- het inter-subnationale niveau
- het globale niveau

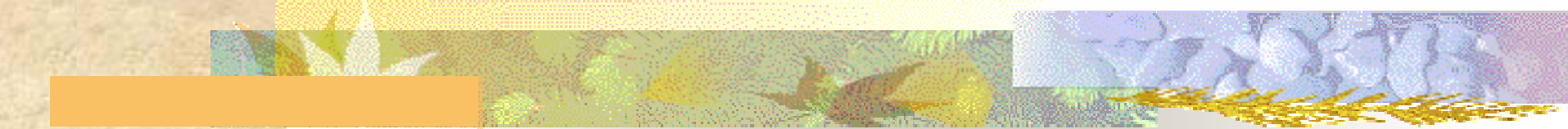
Lokaal niveau: de sectorale aanpak en lokale duurzaamheid (1)

- Lokale Agenda 21 en Aalborg Charter
 - Conferentie van Rio (1992): lokale inbedding DO
 - Reden:
 - veel problemen en oplossingen op lokaal niveau
 - dus: participatie lokale besturen onontbeerlijk

Lokaal niveau: de sectorale aanpak en lokale duurzaamheid (2)

- Milieuconvenanten / samenwerkingsovereenkomst
 - Samenwerkingsovereenkomst 2008-2013
 - 10 clusters/thema's
 - basis
 - gemeentelijk milieubeleid
 - gemeentelijk milieujaarprogramma
 - milieubarometer

Lokaal niveau: de sectorale aanpak en lokale duurzaamheid – problemen

- “Het lokale”
 - “the local trap” and “the new localism”
= sterke nadruk op uitvoerende rol zonder reële middelen
- Sectoraal milieubeleid versus geïntegreerd DO-beleid op lange termijn
- Participatie/governance en access/toegang

Lokaal niveau: de sectorale aanpak en lokale duurzaamheid – nieuwe sporen (1)

- Onderzoek naar beleidsarrangementen voor DO
 - multi-level en multi-actor: meerdere private en publieke actoren = meerschallig subregionaal arrangement
 - geïntegreerde aanpak/intenties en discours
 - lange-termijnplanning

Lokaal niveau: de sectorale aanpak en lokale duurzaamheid – nieuwe sporen (2)

- Onderzoeksdoelstelling: “scenario’s” met kritische succesfactoren construeren
 - Stedenfonds
 - ROM-Project
 - Streekplatform Meetjesland

Inter-subnationaal niveau

- Netwerken van subnationale entiteiten
 - groot aantal
 - zowel Europees als globaal gericht
- Netwerken en DO
 - zonder DO-activiteiten, vb. REGLEG
 - aandacht voor DO, vb. 4 Motoren
 - met DO-component, vb. ENCORE
 - exclusieve DO-focus, vb. nrg4SD

Inter-subnationaal niveau: functies

- Intern

samenwerking tussen leden, uitwisseling van
best practices...

- Extern

gemeenschappelijke stem, belang van
subnationale niveau benadrukken, lobbyen
voor meer inspraak in besluitvorming...

Formeel en informeel!

Inter-subnationaal niveau: nrg4SD (1)

■ Wat?

- ° 2002, Top van Johannesburg
- snel geïstitutionaliseerd

■ Wie?

- 33 leden
- subnationale overheden en inter-subnationale netwerken
- wereldwijd, Noord en Zuid

Inter-subnationaal niveau: nrg4SD (2)

■ Activiteiten

■ inter-subnationaal:

- informatie-uitwisseling, *best practices*
- partnerschappen voor bilaterale samenwerking

■ globaal:

- accreditatie bij CSD, UNFCCC, UNEP
- *side-events* op multilaterale vergaderingen
- *position papers*: gemeenschappelijke stem
- contact met EU- en VN-vertegenwoordigers
- impact?

Inter-subnationaal niveau: nrg4SD (3)

■ Vlaanderen in nrg4SD

- een van de initiatiefnemers

- actieve deelname

 - lid van Stuurgroep, organisatie AV in 2006,
regelmatige aanwezigheid op ambtelijk niveau

- neemt geen officiële functie op

- maakt weinig gebruik van opportuniteiten

- voorstander van herziening nrg4SD

- toekomst?

Globaal niveau

- Belangrijk deel beleidsdebat DO
 - agendasetting, formulering van globale DO-doelstellingen, informatie-uitwisseling over *best practices*...
- Fora voor DO
 - VN
 - Commissie Duurzame Ontwikkeling (CSD)
 - OESO
 - Ronde Tafel over Duurzame Ontwikkeling (°1998)
 - Jaarlijkse Vergadering van Duurzameontwikkelingsexperten (°2005)

Globaal niveau: CSD (1)

■ UN CSD

- functionele commissie UN ECOSOC
- resultaat van Rio (1992)
 - opvolging van implementatie van Agenda 21 en de Verklaring van Rio
- World Summit SD, Johannesburg (2002)
 - bevestiging rol CSD als high-level forum voor DO
 - opvolging van het Johannesburg Implementatieplan
- jaarlijkse samenkomst sinds 1993
- “major groups”

Globaal niveau: CSD (2)

- CSD-11 (2003)

- multi-jaarlijks werkprogramma 2004/2005 t.e.m. 2016/2017

- zeven cycli van twee jaar met focus op thematische clusters en cross-cutting issues

- thema's cyclus CSD-16/17 (2008/2009)

- Landbouw

- Plattelandsontwikkeling

- Land

- Droogte

- Desertificatie

- Afrika

Globaal niveau: CSD (3)

Multi-level besluitvormingsproces

Steunpunt DO (project 4): participerende observatie CSD-16 met focus op proces

- Subnationaal: Vlaanderen
 - LNE - Internationaal Milieubeleid
 - Werkgroep DO
- Nationaal: België
 - COORMULTI: coördinatie DO
- Regionaal: Europese Unie
 - Europese Raad - Working Party on International Environmental Issues (global)

Globaal niveau: CSD (4)

- Regionaal: pan-Europees
 - UNECE – 3^e Regionaal Implementatieforum over DO
- Globaal: VN
 - CSD-16 (5-16 mei 2008)

Vlaanderen in CSD-16/17

- Belgische piloot voor thema's Landbouw, Plattelandsontwikkeling en Land

Bedankt!

Pascal.Debruyne@ugent.be

Sander.Happaerts@soc.kuleuven.be

Karoline.VandenBrande@soc.kuleuven.be